



Infektionshygiejne ved brug af ampuller, hætteglas, sprøjter, kanyler og infusionspumper til injektion og infusion.

Forord

Dette informationsmateriale er udarbejdet af Den Centrale Afdeling for Sygehushygiejne (CAS) i samarbejde med en gruppe faglige eksperter fra sundhedsvæsenet. Rekommandationerne er baseret på dokumenteret viden eller god klinisk praksis, hvor videnskabelige undersøgelser ikke foreligger. Der er ved høringer opnået enighed om rekommandationerne.

1.0 Ampuller, hætteglas, sprøjter og kanyler

1.1 Baggrund

Det er vist, at smitsom leverbetændelse (hepatitis B og C) og HIV kan overføres ved uhensigtsmæssig eller fejlagtig anvendelse af flerdosis hætteglas (1, 2, 3).

I de beskrevne tilfælde skyldtes forureningen sandsynligvis, at flere doser saltvand blev trukket fra samme hætteglas med samme sprøjte. Senere blev optræk fra dette hætteglas brugt til at gennemskylle en intravenøs adgang hos en anden patient. Det må antages, at smitteoverførelsen er sket i forbindelse med denne procedure.

Rekommandation

- 1.1 Ampuller og hætteglas: begge dispenseringsformer kan anvendes i sundhedsvæsenet. Ampuller er per definition endosisbeholdere og må kun anvendes én gang.
Hætteglas kan anvendes flere gange.
- 1.2 Hætteglassets indstiksmembran desinficeres før hvert anbrud og indstik af kanyler.
Ampullens "hals" desinficeres før den brydes.
- 1.3 Kanyler er sterilt engangsudstyr, der ikke må bruges mere end en gang, heller ikke til samme patient.
Kanyler må aldrig efterlades i hætteglas.
I medicinrum kan anvendes optrækskanyler med desinficerbar membran.
Mærkes hætteglas med patientens navn og cpr-nr., kan hætteglasset - med eller uden optrækskanyler forsynet med desinficerbar membran - efterlades hos patienten.
- 1.4 Sprøjter er sterilt engangsudstyr, der ikke må bruges mere end én gang, heller ikke til samme patient.
- 1.5 Særlige situationer:
Under udførelse af anæstesi og røntgenundersøgelser kan intravenøst administrerede midler trækkes op i så store mængder, at der

Informationsmateriale fra Den Centrale Afdeling for Sygehushygiejne, Statens Serum Institut, må anvendes til undervisningsformål eller som hjælp for udarbejdelse af lokale instruktioner ved pleje- og behandlingsinstitutioner i Danmark.



kan doseres fra samme sprøjte til samme patient. Sprøjten må ikke genanvendes til optrækning af medicin medmindre optrækningen sker fra et lukket system, uden mulighed for forurening af stempel i sprøjten. Sprøjten benyttes kun til én patient og må højst anvendes under samme operation/procedure.

NOTE-

- Hætteglas indeholdende lægemidler *uden* konserveringsmiddel kan kun anvendes indtil 24 timer (2-8°C) efter anbrud pga. risiko for vækst af forureningsbakterier. Eventuel anden holdbarheds- og opbevaringsangivelse på pakningen går forud for denne retningslinie.
- Hætteglas indeholdende lægemidler *med* konserveringsmiddel kan kun anvendes indtil 28 dage efter anbrud pga. risiko for vækst af forureningsbakterier. Eventuel anden holdbarheds- og opbevaringsangivelse på pakningen går forud for denne retningslinie.
- Hætteglas indeholdende lægemidler, som personale i afdelingen har tilsat medikamenter, kasseres senest 24 timer efter tilsætning pga. risiko for vækst af forureningsbakterier.
- Hætteglas indeholdende lægemidler mærket med "køleskab" eller 2-8°C, skal opbevares i køleskab efter anbrud. Øvrige lægemidler opbevares ved stuetemperatur. Eventuel anden holdbarheds- og opbevaringsangivelse på pakningen går forud for denne retningslinie.

2.0 Injektionspen

Baggrund

Der er på danske sygehusafdelinger set tilfælde, hvor samme insulinpen er anvendt til flere patienter. Da der er mulighed for tilbageløb af vævsvæsker til insulinbeholderen i pennen, udgør denne praksis en smitterisiko.

Rekommandation

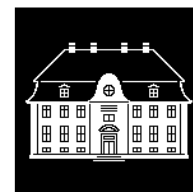
- 2.1 Injektionspenne og -cylinderampuller er personlige og må ikke deles mellem patienter.
- 2.2 Indstiksmembran desinficeres inden indstik af kanyle.
- 2.3 Der anvendes ny steril kanyle ved hver indgift af medicin.

3.0 Infusionspumper

Baggrund

Ved indgift af anæstesi- og smertestoffer via sprøjtepumpe i anæstesiaafdelinger og røntgenkontrast i røntgenafdelinger anvendes et system bestående af en eller to infusionspumper, sterile engangssprøjter, infusionsslanger og eventuelt ensretterventiler (reflux-connector). I Danmark varierer den infektionshygiejniske praksis i forbindelse med brug af systemet, idet man nogle steder udskifter hele systemet mellem hver patient, mens man andre steder kun udskifter dele af systemet og genanvender resten til efterfølgende patienter.

Informationsmateriale fra Den Centrale Afdeling for Sygehushygiejne, Statens Serum Institut, må anvendes til undervisningsformål eller som hjælp for udarbejdelse af lokale instruktioner ved pleje- og behandlingsinstitutioner i Danmark.



enter. Teoretisk indebærer sidstnævnte procedure, at man forlader sig på, at systemet er sikkert, således at tilbageløb af patientens blod aldrig vil kunne forekomme.

Rekommandation

- 3.1 Infusionsæt, tilkoblinger og sprøjte i infusionspumpe anvendes kun til en patient.

Litteratur

1. Widell A et al. Epidemiologic and molecular investigation of outbreaks of hepatitis C virus infection on an oncology service. *Ann Int med* 1999; 130: 140-134.
2. Kidd-Ljunggren K et al. Nosocomial transmission of hepatitis B virus infection through multipledose vials. *J Hosp inf* 1999; 43: 57-62.
3. Katzenstein TL et al. Nosokomial HIV-transmission på en dansk hospitalsafdeling. *Ugeskr Læger* 1999; 161. 6364-65.

Supplerende litteratur

1. Den Centrale Afdeling for Sygehushygiejne, Statens Serum Institut. Råd & Anvisninger om Infektionshygiejne ved brug af katetre - intravaskulære, epidurale og peritoneale 1999.
2. Den Centrale Afdeling for Sygehushygiejne, Statens Serum Institut. Råd & Anvisninger om desinfektion i sundhedssektoren, 2004.
3. Sygehus Apotekerne i Danmark 2008. Opbevaringstid for sterile lægemidler efter anbrud på sygehusafdelinger.
4. Styring af infektionshygiejne i sundhedssektoren-Del 3: Krav til brug af intravaskulære katetre. Dansk Standard, 1. udgave 2001 (revideret udgave i høring forår 2010).

,

Informationsmateriale fra Den Centrale Afdeling for Sygehushygiejne, Statens Serum Institut, må anvendes til undervisningsformål eller som hjælp for udarbejdelse af lokale instruktioner ved pleje- og behandlingsinstitutioner i Danmark.